

OM FORSKNINGSMOTALEN

Forskningsomtalen er laget av Folkehelseinstituttets område for helsetjenester, i et samarbeidsprosjekt med Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest. Omtalen skal være til støtte for beslutningstakere i kommunenes helse- og omsorgstjenester.

FORSKNINGSOMTALE

Musikkterapi for personer med utfordringer med språk og kommunikasjon etter hjerneslag

Musikkterapi for pasienter med afasi etter hjerneslag har positiv effekt på utfall knyttet til kommunikasjon og språk viser en oversikt over effektstudier fra 2021.

Bergen kommune ønsker å vite effekten av musikkterapi i rehabilitering av personer med nevrologiske sykdommer og tilstander. Kommunen ønsket å se særlig på utfall knyttet til utfordringer med språk og kommunikasjon for personer som har hatt hjerneslag.

HOVEDBUDSKAP

Vi identifiserte en systematisk oversikt av høy kvalitet som undersøkte effekten av musikkterapi for pasienter med afasi etter slag, sammenlignet med vanlig praksis eller ingen tiltak. Resultatene viste at musikkterapi for slagpasienter:

- Trolig forbedrer funksjonell kommunikasjon
- Vi er usikre på effekten av musikkterapi på språkforståelse fordi resultatene peker i ulike retninger og effektestimater er svært bredt.
- Bedrer muligens evnen til gjentakelse av ord, men det ser ut som det er stor variasjon i størrelsen på effekten
- Bedrer muligens benevnning, men det ser ut som det er stor variasjon i størrelsen på effekten.

Vi vurderer resultatene som overførbare til norsk praksis.

BAKGRUNN

Musikkterapi handler om bruk av musikk som verktøy for å oppnå ikke-musikalske mål, som økt funksjonsnivå. Behandlingsformen kan hjelpe mennesker som sliter med en rekke utfordringer, som for eksempel etter hjerneslag. Musikkterapi kan eksempelvis bli brukt for å bedre språk og kommunikasjon, bedre motorikk og motvirke depresjon.

Hjerneslag skyldes en blodpropp eller en blødning i hjernen, og oppstår spontant. Slike hendelser medfører at deler av hjernen får for lite eller ingen tilførsel av oksygen. Hjerneslag kan gi forskjellige funksjonsutfall avhengig av hvor i hjernen skaden inntreffer og hvor omfattende den er. Afasi, svikt i evnen til å bruke og forstå ord, kan være en konsekvens av hjerneslag.

Et tverrfaglig helseprosjekt ved Avdeling for fysisk medisin og rehabilitering ved Haukeland sykehus har siden 2022 tilbudt pasienter med hjerneslag oppfølging av musikkterapeut, logoped og nevropsykolog mens de er innlagt til rehabilitering. Her håper man å samle og beskrive erfaringer som kan motivere andre til lignende arbeid både i spesialisthelsetjenesten og i andre norske kommuner (Wehling 2022). I perioden 2012-2015 gjennomførte Molde kommune et prosjekt hvor musikkterapi ble praktisert enten for å forbedre spesifikke funksjoner under nevrorehabilitering, fokusere på psykososiale behov eller en kombinasjon av disse. Her observerte terapeuten både en effekt av individtilpasset rehabilitering og at deltagerne har opplevd musisering og musikklytting som motiverende og engasjerende (Moltubak 2016).

